

Representantforslag nr. 97

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Bård Hoksrud og Arne Sortevik

Dokument nr. 8:97 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om tiltak for å sikre fjerning av kvikksølv i ubåt U864 ved Fedje i Hordaland

Til Stortinget

BAKGRUNN

Vraket av ubåten U864 ble lokalisert i 2003 og ligger på ca. 150 meters dyp ca. to nautiske mil vest for Fedje i Hordaland. Den kan inneholde så mye som 65 tonn metallisk (flytende) kvikksølv lagret på stålflasker om bord. Kystverket har tidligere innstilt på at ubåten ikke skal forsøkes hevet med sikte på å fjerne kvikksølvet fra havområdet utenfor Fedje, men at hele vraket skal innkapsles og ligge i ro på ubestemt tid.

Det ble mobilisert sterk motstand mot en slik løsning lokalt, regionalt og fra fagmiljøer. Fiskeri- og kyststatsråd Helga Pedersen avviste gjennom svar på skriftlige spørsmål å åpne for en ny vurdering av saken etter de reaksjonene som kom, og avviste også en bred høring for vurdering av innspillene, de metoder som var tenkt anvendt og konsekvenser over tid. På bakgrunn av Dokument nr. 8:33 (2006-2007) fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Bård Hoksrud, Tord Lien og Arne Sortevik om fjerning av kvikksølv i vrak etter ubåt U864 ble det avholdt to høringer i Stortinget. På bakgrunn av de opplysningene som kom frem på høringene, besluttet fiskeri- og kyststatsråden å gjennomføre ny faglig gjennomgang av alternativene til tildekking. Dokument nr. 8:33 (2006-2007) ble behandlet i Stortinget. 15. mai 2007.

Vurdering

Forslagsstillerne viser til fiskeri- og kyststatsråd Helga Pedersens uttalelse i pressemelding publisert 17. april 2007:

- "På bakgrunn av høringer i Stortinget der flere aktører har kommet opp med nye forslag til hvordan ubåten kan heves, er det behov for mer tid til å utrede hevingsalternativet av ubåtvraket, sier fiskeri- og kystminister Helga Pedersen.
Kystverket har i sin rapport til Fiskeri- og kystdepartementet vurdert flere alternativer for å eliminere forurensningen fra vraket. Kystverkets vurderinger og anbefaling er basert på fysiske undersøkelser av selve vraket og området rundt dette i 2005 og 2006, samt vurderinger innhentet fra en rekke norske og internasjonale fagmiljøer. I etterkant har imidlertid flere nye aktører kommet på banen med nye forslag til hvordan ubåten kan heves.
- Risikoen forbundet med å røre på vraket og de forurensede masser på bunnen vurderes som betydelig uavhengig av metode. De hevingsforslagene som nå har kommet opp i ettertid skal få samme grundige vurdering som det de allerede utredete alternativene har fått, sier Pedersen.
- Dette betyr at det ikke blir tildekking i 2007, og at arbeidet med å utrede hevingsalternativer gis høyeste prioritet i tiden fremover, avslutter fiskeri- og kystministeren."

Eide Marine Services AS (EMS) deltok på transportkomiteens høring da Stortinget i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:33 (2006-2007) avholdt to høringer om saken.

Forslagsstillerne viser videre til flertallets uttalelse i innstillingen (Innst. S. nr. 193 (2006-2007)):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen har bestemt at hevingsforslagene som har kommet opp etter at Regjeringens beslut-

ning, skal få samme grundige vurdering som det de allerede utredete alternativene har fått."

Forslagsstillerne viser til at Eide Marine Services AS var et av flere bergingsfirma som deltok på høringen, og som fremla forslag til heving og fjerning av både kvikksølv og ubåtvrak.

Forslagsstillerne finner det underlig at Kystverket nå gjennomfører arbeid omkring alternativ til tildekking - en løsning Kystverket selv sterkt anbefalte og som var grunnlag for Regjeringens egen beslutning, men som Regjeringen selv omgjorde - uten at sentrale aktører i bergingsmiljøet og en av de sentrale aktørene på høringen i Stortinget har fått anledning til å inngi tilbud på oppdraget.

Forslagsstillerne er kjent med at EMS gjennom henvendelser til både Kystverket og Fiskeri- og kystdepartementet har tatt opp saken, men uten resultat.

Eide Marine Services AS er et av Nord-Europas største bergingsselskap. Firmaet hevder, etter det forslagsstillerne kjenner til, at verken firmaet eller bransjen som sådan var oppmerksom på utlyst tidsfrist for å søke prekvalifisering for senere anbudsinnlevering.

Forslagsstillerne viser til at saken er tatt opp gjennom skriftlig spørsmål nr. 793 (2007-2008) av stortingsrepresentanten Arne Sortevik, og at fiskeri- og kyststatsråden i svar datert 26. mars 2008 hevder at det ikke er grunnlag for å gripe inn i saken.

Forslagsstillerne mener det viktigste i denne saken er å sørge for at *alle* aktuelle aktører, ikke minst de store aktørene i denne spesielle bransjen, får anledning til å levere tilbud på løsning av oppdraget, fjerning av kvikksølv og ubåtvrak.

Forslagsstillerne mener det åpenbart er nødvendig med et slikt inngrep for å sikre en god samfunnsmessig løsning.

Forslagsstillerne viser igjen til at nettopp Eide Marine Services AS deltok på transportkomiteens høring om saken. Nettopp informasjon og dokumentasjon fra EMS var, etter forslagsstillernes mening avgjørende viktig for at Regjeringen omgjorde sin beslutning om tildekking av kvikksølv i havbunnen. Det vil etter forslagsstillernes oppfatning være oppsiktsvekkende om Kystverket, av påståtte formelle hensyn knyttet til prekvalifisering, velger å utelukke et av Europas ledende bergingsselskaper som har do-

kumentert sin hevingsløsning for Stortingets egen fagkomité, komiteen som skal behandle forslag til endelig løsning for å fjerne kvikksølv og heve ubåtvraket. Forslagsstillerne mener det åpenbart må være fullt mulig for landets sentrale myndigheter at man gjennomfører de grep som man anser nødvendig for å styre rammene for arbeidet med saken. Forslagsstillerne viser også til at gjennomføring av valgt løsning pga. særlige krav til gunstig vær/vindforhold trolig først kan gjennomføres sommeren 2009. Det bør derfor være tid nok til å sikre at alle gode løsninger kan bli vurdert.

Etter det forslagsstillerne kjenner til, avviser verken Kystverket eller Fiskeri- og kystdepartementet at det foreligger juridisk åpning for å foreta ny anbudsinnbydelse.

Konklusjon

Forslagsstillerne mener derfor at ansvarlig statlig myndighet ved fiskeri- og kyststatsråden må gripe inn og sørge for at prekvalifiseringen blir utvidet, eller at ny anbudsrunde gjennomføres.

Fjerning av kvikksølv og ubåt i havet ved Fedje utenfor Hordaland er en nasjonal oppgave som også omhandler Norges internasjonale anseelse; både som fiskerinasjon og som miljønasjon.

Forslagsstillerne mener at en utvidelse av prekvalifiseringen og en utvidet anbudsrunde er nødvendig for å sikre at flest mulig av de store og toneangivende bergingsselskapene deltar i arbeidet for å finne den beste løsningen for å fjerne kvikksølv, fjerne ubåt og rydde opp på havbunnen.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen sørge for at prekvalifisering av anbydere for deltagelse i anbudskonkurranse for fjerning av kvikksølv i U864/heving av U864 i havet ved Fedje i Hordaland omgående utvides og utvidet anbudsrunde gjennomføres.

9. april 2008